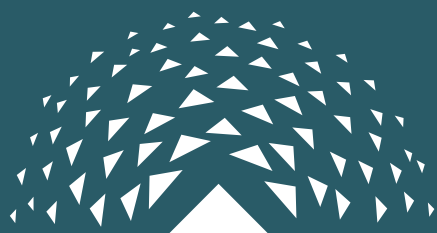

Az új koronavírus hatása a Nyugat-Balkánon (1.)

The Impact of the New Coronavirus in the Western Balkans (1)

NÉMETH FERENC

KKI-elemzések

A Külügyi és Külgazdasági Intézet időszaki kiadványa

Kiadó:

Külügyi és Külgazdasági Intézet

Lektorálta:

Baranyi Tamás Péter

Szöveggondozás és tördelés:

Tevelyné Kulcsár Andrea

A kiadó elérhetősége:

H-1016 Budapest, Bérc utca 13-15.

Tel.: + 36 1 279-5700

E-mail: info@ifat.hu

<http://kki.hu>

Jelen elemzés és annak következtetései kizárólag a szerző magánvéleményét tükrözik, és nem tekinthetők a Külügyi és Külgazdasági Intézet, a Külgazdasági és Külügyminisztérium, illetve Magyarország Kormánya álláspontjának.

© Németh Ferenc, 2020

© Külügyi és Külgazdasági Intézet, 2020

ISSN 2416-0148

Összefoglaló: Az új koronavírus számottevő hatással van a Nyugat-Balkán hat országára; az elemzés első része Albánia, Észak-Macedónia és Koszovó szemszögéből vizsgálja e problémakört. Ezen országok – az egészségügyi rendszereik korlátaival szembesülve – arra törekszenek, hogy a már az első hivatalos esetek megjelenésekor meghozott szigorú intézkedéseikkel csökkentsék a járvány közép- és hosszú távú gazdasági és szociális következményeit. A külföldön élő állampolgáraik hazatérése, Olaszország közelsége, valamint az EU által hozott döntések azonban tovább nehezíthetik ezeknek az államoknak a helyzetét.

Kulcsszavak: új típusú koronavírus, Albánia, Észak-Macedónia, Koszovó, válság

Abstract: *The new coronavirus has a significant impact on the Western Balkans Six; the first part of the analysis examines this issue from the perspectives of Albania, North Macedonia and Kosovo. These countries – realising the limitations of their health systems – are aiming at alleviating the medium- and long-term economic and social consequences of the pandemic by introducing strict measures shortly after the appearance of the first confirmed cases. The return of the diaspora, the proximity of Italy and the regulations made by the EU could further complicate these countries' situation.*

BEVEZETÉS

Az új koronavírus-járvány (COVID-19) a Nyugat-Balkán államai számára is gazdasági, politikai és szociális kihívások forrását jelenti. A törekeny gazdasággal és az egészségügyi rendszerük tekintetében számos strukturális problémával küzdő országoknak így kiemelten fontos, hogy a járvány további terjedését mielőbb megakadályozzák. A térség földrajzi elhelyezkedése – vagyis a magas fertőzöttségű Olaszországhoz való közelsége –, valamint az Európai Unió felé irányuló külkereskedelmük nagysága még sérülékenyebbé teszi őket. Mindezen túl ezen államoknak számolniuk kell a külföldön élő állampolgáraik hazautazása jelentette kockázatokkal is.

Az elemzés első része a Nyugat-Balkán három országának a jelenlegi helyzetét, a koronavírussal szembeni küzdelmét és a várható következményeket kívánja bemutatni. Albániában, Észak-Macedóniában és Koszovóban a kormány a vírus megjelenése után nem sokkal szigorú korlátozások bevezetéséről döntött. Ezen intézkedések bemutatását és az azokhoz kapcsolódó kormányzati kommunikáció értékelését követően az új koronavírus jelentette gazdasági, valamint a hazai, a regionális és a nemzetközi politikai következmények bemutatására kerül sor. Megállapítható, hogy a szolgáltatásokból (elsősorban a turizmusból) élők körében a munkanélküliség növekedésére kell felkészülni. Nemzetközi kontextusban sok múlik azon, hogy az EU milyen intézkedéseket hoz, és azokba hogyan integrálja a vizsgált államokat, miközben a kínai kapcsolatok olyan balkáni országokban is megjelenhetnek/megerősödhetnek, amelyek „hagyományosan” nem tartoznak Peking (balkáni) érdeklődésének körébe.

A SZIGORÚ KORMÁNYZATI INTÉZKEDÉSEK MAGYARÁZATA

A vizsgálatba bevont országok az új típusú koronavírus (hivatalosan jegyzett) felbukkanásával párhuzamosan – Koszovó pedig már azt [megelőzően](#) – a járvány terjedését korlátozni kívánó intézkedések bevezetéséről [döntöttek](#). Ezen intézkedések – beutazási tilalom a közepes és magas fertőzöttségű országokból, határellenőrzések szigorítása, kéthetes tanítási szünet elrendelése, a szórakozóhelyek nyitvatartási idejének korlátozása – beleillenek az Európa többi országában meghozott óvintézkedések sorába. Albániában, Észak-Macedóniában és Koszovóban azonban a még alacsony megbetegedésszám ellenére is további, kifejezetten szigorú rendelkezéseket is életbe léptettek.

A járvány lokalizálása érdekében Észak-Macedónia és Koszovó [teljes karantén](#) alá vonta azokat a [településeket](#), ahol a megbetegedések döntő többsége történt. A tömegközlekedés teljes leállítását szintén Pristina és Tirana [vezette be](#), míg a szkopjei kormány a nyugat-európai országokból hazatérő állampolgárait szervezetten, az arra fenntartott [karanténokba](#) szállítja. Albánia az első jelentősebb korlátozásokat a másik két országnál később vezette be, de azóta súlyos korlátozásokat alkalmaz: nyolc városban (köztük Tiranában) először megtiltották a személygépjárművek használatát, majd az egész országra kiterjedő [kijárási tilalmat](#) rendeltek el, a közlekedést pedig csak éjfél és reggel nyolc, valamint délután négy és öt óra között [engedélyezték](#). Az albán kormány e szigorú intézkedésekkel kívánja a megkésett döntéseket pótolni, illetve az Olaszország közelsége jelentette kihívást csökkenteni. Az igazoltan koronavírussal fertőzöttek számának növekedése miatt mindhárom [országban](#) szigorúbb kijárási tilalmak [bevezetéséről](#) született döntés, Észak-Macedóniában pedig – annak érdekében, hogy a leginkább érintett csoportok térben elkülönüljenek egymástól – [koralapú](#) mozgási korlátozást rendeltek el. Albániában pedig március 30-ától háztartásonként csupán egy fő hagyhatja el az otthonát (az erre engedélyezett, 05:00–13:00 közötti időszakban), abban az esetben, ha erre feljogosító (interneten vagy az e célból létrehozott telefonos applikáción keresztül igényelt) [igazolással](#) rendelkezik.

A szigorú intézkedések hátterében az érintett államok egészségügyi rendszerének a helyzete, valamint a külföldön élő állampolgáraik esetleges hazatérése áll. Mindhárom ország egészségügyi rendszere ugyanazon strukturális nehézségekkel néz szembe: a szakképzett kórházi dolgozók pályaelhagyása vagy [emigrációja](#), az alulfinanszírozottság, valamint a rendelkezésre álló felszerelések [korlátozottsága](#) és átmeneti [hiánya](#). E tényezők nem ismeretlenek a politikusok előtt sem: a koszovói miniszterelnöki posztról csupán két hónap után most leköszönő Albin Kurti a [kampányában](#) az egészségügyi rendszer reformját említette a legfontosabb prioritásai között, ám az új koronavírus megjelenéséig – tekintettel a kormány [felállása óta](#) eltelt rövid időszakra – változást nem tudtak elérni. A fennálló problémák ezért arra

készítetik a kormányokat, hogy szigorú intézkedések bevezetésével próbálják megátolni a vírus tömeges terjedését (vagyis karantén alá vonni a vírus gócpontjait), hogy azzal csökkentsék az egészségügyi ellátórendszerre és az abban dolgozókra nehezedő terheket.

Ahogy arról már szó volt, a szigorú szabályozások a külföldön élő állampolgárok hazautazásával is kapcsolatba hozhatók. Az albán (és macedón) diaszpóra jelentős számban van jelen Olaszországban, valamint több, már közepes veszélyfokozatúként kategorizált nyugat-európai országban (többek között Franciaországban és a német nyelvterületű országokban). Mindhárom ország legelső betegei vagy Olaszországból tértek haza, vagy olyan állampolgárral érintkeztek, aki huzamosabb időt töltött el ott. A diaszpóra hazatérése, illetve a kormányok által szervezett úton történő hazahozása jelentős többletterhet ró az állam egészségügyi rendszerére, egyben pedig komoly veszélyforrásként is kezelendő.

A kormányzati intézkedések értékeléseként megállapítható, hogy Észak-Macedónia és Koszovó időben, már az első igazolt esetek megjelenésekor (sőt az utóbbi már előtte) döntött a jelentős korlátozások bevezetéséről. A példájukat Albánia is követte, és a vizsgált országok közül az eddigi legszigorúbb intézkedéseket hozta. A korai, elsősorban preventív célú rendelkezések – különösen a koronavírus-fertőzéssel érintett területekre vonatkozó karantén elrendelése – megfelelően minősíthetőek ahhoz, hogy azok révén a járvány nagyarányú terjedését korlátozni lehessen. A még a vírus lappangási, s egyúttal a tömeges elterjedése előtti időszakában hozott, a szabad mozgás korlátozásával is járó intézkedések így valamelyest csökkenthetik az államok ellátórendszerének a leterheltségét. A három államot ezenkívül a külföldön tartózkodó állampolgáraik hazahozása és azok elkülönítése köti le.

POLITIKAI KONSZENZUS, SZAKPOLITIKAI VITÁK ÉS KORMÁNYVÁLSÁG

A politikai diskurzust az új típusú koronavírus okozta járvány uralja. A három ország államfője folyamatosan tartja a kapcsolatot (sajtótájékoztatók révén vagy internetes felületeken keresztül) a lakossággal, tájékoztatják őket az aktuális helyzetről és az új intézkedésekről. Kritikára ad okot viszont az, hogy a média számára [kevés információval](#) szolgálnak az egészségügyi rendszer helyzetéről, különösen az életmentő felszerelések számáról, üzemképességéről.

A politikai pártok között egyetértés van arról, hogy a járvány elsőbbséget élvez a bel- és külpolitikai problémákkal szemben. Ez Koszovó és Észak-Macedónia esetén választások elhalasztásával is alátámasztható: konszenzus alakult ki arról, hogy a március 15-én esedékes podujevói (északkelet-koszovói) [helyhatósági](#), valamint az április 12-ére kiírt észak-macedóniai előrehozott parlamenti választást [elhalasztják](#). Az új típusú koronavírus jelentette veszélyhelyzet súlyát egyik párt sem kérdőjelezi meg, azonban a kormánypártok által meghozott (vagy meg nem hozott) szakpolitikai óvintézkedéseket lényeges viták övezik.

A politikai válsággal küzdő Albániában éles kritikák érik a kormányzó Albán Szocialista Pártot (*Partia Socialiste e Shqipërisë*) és Edi Rama miniszterelnököt. Már március 8-án, a vírus terjedésének elején sürgősségi intézkedések [megtételére](#) szólította fel a kormányt Ilir Meta államfő, aki felismerte, hogy a járvány Olaszország és Görögország irányából könnyen áterjedhet hozzájuk is. Az ellenzék, köztük a Demokrata Párt (*Partia Demokratike e Shqipërisë*, a továbbiakban: DP) és a Szocialista Mozgalom az Integrációért (*Lëvizja Socialiste për Integrim*) még szigorúbb intézkedések [bevezetését](#) követeli a vírus terjedésének csökkentése érdekében, illetve [kritikával illeti](#), hogy a miniszterelnök által bevezetett kijárási tilalom csupán este hat óra utánra szól. Az egészségügyi dolgozók megfelelőbb védelmén túl – ugyanis már több orvos és ápoló [koronavírus-fertőzött](#) – szociális-gazdasági intézkedéscsomag kidolgozását is sürgetik. A DP emellett [feljelentést](#) kíván tenni Ogerta Manastirliu egészségügyi miniszter ellen az albán Különleges Ügyészi Hivatalnál. A vád szerint körülbelül 1,2 millió rossz minőségű (túl régi) arcmaszk került az egészségügyi intézményekbe.

A kormány szociális-gazdasági intézkedéseit, illetve azok elmaradását [kritizálja](#) a Belső Macedón Forradalmi Szervezet – Demokratikus Párt a Macedón Nemzeti Egységért (*Vnatesna Makedonska Revolucionerna Organizacija – Demokratska Partija za Makedonsko Nacionalno Edinstvo*, VMRO–DPMNE) is. Hasonlóan az albániai ellenzékhez, a legnagyobb macedón ellenzéki párt is hatékonyabb intézkedésekre és megfelelőbb gazdasági védőcsomag kidolgozására szólítja fel a kormányt. Ugyanakkor a Stevo Pendarovski elnök által elrendelt [rendkívüli állapot bevezetéséről](#) politikai konszenzus alakult ki.

Koszovóban éppen a rendkívüli állapot bevezetésének a kérdése vezetett a kormánypárt széteséséhez. Kurti március 18-án [menesztette](#) Agim Veliu belügyminisztert, miután a politikus – Hashim Thaçi elnökkel egyetértésben – a rendkívüli állapot mielőbbi elrendelése mellett szólalt fel. A felmentés hatására a kisebb koalíciós párt, a Koszovói Demokratikus Liga (*Lidhja Demokratike e Kosovës*, LDK) vezetője, Isa Musfata bizalmatlansági indítványt [kezdeményezett](#) a miniszterelnök ellen, s azt március 25-én a koszovói parlament képviselőinek többsége [támogatta](#): Kurtit eltávolították a miniszterelnöki székből. Az eljárás viszont az LDK vezette és a 2019-es választások során [meggyengült](#) pártok (az ún. „háborús szárny”) egy részének a hatalomba való visszatérését vagy előrehozott választásokat hozhat. A patt-helyzetet tovább fokozza, hogy a koszovói alkotmánybíróság [alkotmányellenesnek](#) minősítette a kormány által elrendelt, az LDK és az elnök által is kritizált kijárási tilalmat, és annak április 15-éig történő visszavonását irányozta elő. Bár a kormány felbomlásának az okai [túlmutatnak](#) a járvány kezelésére vonatkozó vitákra, az így is képes megnehezíteni a koronavírus elleni fellépést: kormány és politikai konszenzus hiányában elhúzódhat a szükséges intézkedésekről szóló rendeletek meghozatala is.

A koszovói albán pártok közötti feszültség mellett a koszovói szerbekkel való együttműködés is problémát okozhat: a Pristina által hozott óvintézkedéseknek (például az iskolák ideiglenes bezárásának) a [kikényszerítése](#) nehézségekbe ütközik, továbbá a szerb lakosságú koszovói területekről Belgrádba [küldik](#) a gyaníthatóan az új koronavírussal fertőzött helyi szerb állampolgárok mintáit. Ráadásul Marko Đurić,

Szerbia Koszovó-ügyi irodájának vezetője arra szólította fel a koszovói szerbeket, hogy a Belgrád által meghozott korlátozásoknak (a kijárási tilalomnak) tegyenek eleget.

Látható, hogy a választás előtt álló Észak-Macedóniában és a politikai válsággal küzdő Albániában az ellenzéki pártok erőteljesen kritizálják a kormány intézkedéseit. A céljuk elsősorban, hogy a helyzetet a szavazóbázisuk növelésére és a kormánypárt(ok) népszerűségének az aláásására is felhasználják. Koszovóban pedig éppen a vírussal kapcsolatban kialakult viták adtak lehetőséget a kormány megdöntésére – ott a politikai válságot generáló tényezők túlmutatnak a járványon. Azonban mindhárom országban egyetértés van abban, hogy a járvány megfékezése a legsürgetőbb probléma, s komoly kormányzati szerepvállalást igényel; annak szakpolitikai lépéseiről és mértékéről viszont megoszlanak a pártok elképzelései.

REGIONÁLIS ÉS NEMZETKÖZI VONATKOZÁSOK

Az új típusú koronavírus hatására Európa országai saját intézkedések bevezetése mellett döntöttek, ezzel párhuzamosan pedig háttérbe szorultak a regionális koordinációs mechanizmusok. A vizsgált három nyugat-balkáni állam esetében is figyelmen kívül hagyják az együttműködési kereteket: Albánia, Észak-Macedónia és Koszovó sok esetben a szomszédos országok előzetes [tájékoztatása nélkül](#) hozott rendkívüli intézkedéseket (elsősorban az államok közötti határok részleges vagy teljes lezárása, beutazási korlátozások). Regionális vonatkozásban a Belgrád–Pristina-párbeszéd esetleges újraindulása – amely az ideiglenesen [elhalasztott](#) szerbiai parlamenti választások, valamint a koszovói kormánypártok közötti [véleménykülönbség](#) miatt amúgy sem valósult volna meg a közeljövőben – jelenleg még távoli eseménynek tűnik. E tekintetben az Amerikai Egyesült Államok gazdasági [nyomásgyakorlása](#) várhatóan visszaszorul, ugyanis Washington szintén a koronavírus okozta helyzet fogja az elkövetkező időszakban lekötni. Az európai [szolidaritás](#) kifejezésének a jele, hogy Albánia az észak-olasz-országi Bergamóba harminc egészségügyi dolgozót (húsz orvost és tíz ápolót) küldött.

A nyugat-balkáni államok uniós integrációját is befolyásolhatja a koronavírus, és kérdéses, hogy a tagállamok (és az uniós intézmények) a kialakult helyzet miatt mennyire fogják napirenden tartani a bővítést. Az előző évek tapasztalatai azt mutatták ugyan, hogy az újonnan megjelenő problémák (euróválság, migráció, brexit) háttérbe szorították e kérdéskört, ennek ellenére az Európai Tanács [zöld utat adott](#) az Albániával és Észak-Macedóniával történő csatlakozási tárgyalások megnyitására. További pozitív fejlemény a térség transzatlanti integrációjában, hogy a spanyol szenátus rendkívüli ülésen – az ország történetében először a képviselők jelenléte nélkül, elektronikus úton – [megszavazta](#) Észak-Macedónia NATO-jegyzőkönyvét, s így az ország március 27-én a szövetség 30. tagja lett.

A három állam uniós kapcsolatait elsősorban az Európai Unió válságkezelési mechanizmusa és szolidaritása fogja meghatározni. Az Európai Bizottság javaslata alapján a tagállamok 30 napos beutazási tilalmat [rendeltek el](#) a nem uniós országokból érkező állampolgárok részére, valamint szigorúan [ellenőriznék](#) (először hathetes periódusban) a tagállamokból exportált orvostechnikai eszközöket. Habár Várhelyi Olivér bővítés- és szomszédságpolitikáért felelős uniós biztos az EU [támogatásáról](#) biztosította a térség országainak a vezetőit, de ez olyan védőintézkedések meghozatalának a hiányában, amelyek a Nyugat-Balkánra is vonatkoznak, kevésnek bizonyulhat. Az EU Szolidaritási Alapjára vonatkozó előírásnak a közegészségügyi vészhelyzetekben történő felhasználással való [kiegészítésének a terve](#) Koszovó számára pedig nem jelent segítségnyújtást, hiszen a pénzügyi alapot az uniós tagállamokon kívül csak a csatlakozási tárgyalásaikat már megkezdett tagjelölt országok vehetik igénybe – így Albánia és Észak-Macedónia viszont immár a jogosultak körébe tartozik. A bizonytalan helyzet ellenére az EU részéről jelentős pénzügyi [segítség](#) érkezik a térségbe: Albánia 50 millió, Észak-Macedónia 66 millió, míg Koszovó 68 millió euró értékben kap támogatást a járvány gazdasági és szociális hatásainak a csökkentésére. A tagállami és uniós szintű korlátozások mindezek ellenére negatív hatással lesznek a térségre, s egyúttal megnőhet a külső szereplők jelenléte is.

Bár a vizsgált országokban – elsősorban Albániában és Koszovóban – a kínai (gazdasági) tevékenység intenzitása alacsonyabb a térség többi államához képest, a koronavírus terjedése és a helyi egészségügyi rendszerek nehézségei ezen kismértékben változtathatnak. A koszovói egészségügyi minisztérium például egy Kínában bejegyzett cégtől [vásárolt](#) 100 ezer euró értékben egészségügyi felszereléseket (maszkokat és védőruhákat). A szkopjei kormány, amely eddig infrastrukturális beruházásokon keresztül kötött megállapodásokat Pekinggel, most egy közel 4 millió euró értékű, egészségügyi gépek és járművek beszerzésére vonatkozó [egyezményt](#) kötött vele. Albánia esetében pedig az ázsiai ország az iparra is hatást gyakorol.

A KORONAVÍRUS GAZDASÁGI KÖVETKEZMÉNYEI

A járvány okozta helyzet jelentős hatással lesz a vizsgált államok gazdaságára; a legérintettebb ágazatok között a turizmus és a vendéglátás szerepel az élen. Az albán tengerpart, illetve az észak-macedóniai Ohridi-tó forgalma jelentősen visszaesik, és ezzel párhuzamosan az idegenforgalomban, valamint az arra épülő szolgáltatóiparban elbocsátásokra, s így munkanélküliségi hullámra kell felkészülni. Ez pedig újabb terhet ró az érintett országok szociális ellátórendszereire. Szemléltetesként: közel tízezer március–áprilisi szálláséjszakát [mondtak le](#) külföldi – főleg ázsiai és nyugat-európai – csoportok az Ohridi-tónál és környékén. Ez – különösen a keresztény és ortodox húsvét jelentette általában forgalmas időszak miatt – már most meghatározó kieséssel jár. Amennyiben a nyári turisztikai főszezonig is eltart a járvány (és az a miatt hozott intézkedések hatálya), a vendéglátásban még nagyobb anyagi károk várhatóak.

A malom- és a feldolgozóiparban szintén [elbocsátásokra](#) kell számítani, hiszen megdrágulhat, illetve nehezebbé válhat a külföldi beszerzés. Az albán textilipar pedig két oldalról is [veszélyben van](#): egyrészt az eddig főleg Kínától vásárolt nyersanyagoknak az ottani járvány miatti elmaradása beszerzési nehézségekhez és áruhiányhoz vezethet, másrészt pedig az albán áruk első számú felvásárló piaca Olaszország, a jelenleg ott tomboló vírus azonban lényegesen lecsökkentheti a keresletet. Albánia esetében megjegyzendő, hogy az új koronavírus okozta gazdasági terheken túl a 2019. novemberi [földrengés](#) következményeivel (újjaépítési munkálatok, donorkonferenciák, gazdasági károk enyhítése) is számolnia kell. Nem hanyagolható el az a tény sem, hogy ezen államoknak a legfontosabb kereskedelmi partnerük az EU, illetve az uniós országok: a koronavírus-járvány terjedése ellen hozott ottani korlátozó intézkedések hatással lehetnek a térség országai külkereskedelmére is.

A járvány negatív gazdasági hatásainak a kezelése folyamatosan napirenden van mindhárom országban, és gazdaságpolitikai tervezetek is napvilágot láttak már. Az albán kormány nyilvánosságra hozta a világjárvány által legjobban érintett ágazatok, valamint a kis- és középvállalatok megsegítésére szolgáló, közel 340 millió eurós [intézkedéscsomagot](#), emellett a felére [csökkentette](#) a miniszterek és helyetteseik fizetését is. A koszovói kormány 170 millió euró értékű sürgősségi [segélycsomagot](#) bocsátott ki, míg az észak-macedóniai a nemzeti közpénztárhelyektől és kereskedelmi bankoktól [kíván](#) közel 600 millió eurót felvenni. A járvány következményeinek enyhítése érdekében a Koszovói Központi Bank (albánul: *Banka Qendrore e Republikës së Kosovës*, szerbül: *Centralna Banka Republike Kosova*) és az Albán Nemzeti Bank (*Banka e Shqipërisë*) meghatározott időtartamra [felfüggesztette](#) a magánszemélyek és a vállalkozások [hiteltörlesztési kötelezettségét](#), az utóbbi pedig az [alapkamatot](#) az eddigi legalacsonyabb szintre, 0,5 százalékra csökkentette. Az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) tervei között is [szerepel](#) a délkelet-európai régiós támogatásai növelése; az intézkedéscsomag jelenleg kidolgozás alatt áll.

KONKLÚZIÓ

A három nyugat-balkáni állam szigorú preventív intézkedések révén kívánja kontroll alatt tartani az új koronavírus terjedését. A rendelkezéseket már az első, igazoltan koronavírussal fertőzött állampolgárok azonosítása után bevezették. Ezt az magyarázza, hogy az érintett kormányok felismerték, hogy az országuk gazdasága, különösképpen az egészségügyi rendszere jelentős strukturális problémákkal néz szembe, vagyis a járvány okozta tömeges megbetegedéseket nem lesz képes megfelelően kezelni.

Mindhárom országban politikai konszenzus van arról, hogy jelenleg a járvány a legégetőbb problémájuk; annak megfelelő és hatásos kezeléséről azonban éles viták alakultak ki Tiranában és Szkopjében, Pristinában pedig a kormány összeomlásához vezettek a nézeteltérések. Az országok sorsát jelentős mértékben meg fogja

határozni, hogy az EU milyen politikát kíván folytatni a térségben, illetve a saját tagállamai viszonylatában. A Kínával való (gazdasági) együttműködés – amennyiben az EU segítségnyújtása elmarad vagy korlátozott lesz – még az albán nyelvterületű országokban is megnőhet.

A szolgáltatásokból (turizmusból) és iparból élő országok jelentős munkanélküliséggel fognak szembenézni, ha továbbra is életben maradnak a kormányzati intézkedések, illetve ha a turisztikai főszezonba is átnyúlik a járvány.

Az idegenforgalom terén a magyar turisták számának a csökkenésére, illetve a Wizz Airnek a Budapestről a nyugat-balkáni fővárosokba tartó közvetlen repülőjáratainak az ideiglenes szüneteltetésére lehet számítani. Ennek kapcsán felmerül az aggodalom, hogy a koronavírus-járvány elhúzódása miként fogja befolyásolni a járatok magyar részről történő finanszírozását. A 48 hónapos [koncessziós szerződés](#) 2021 elején jár le, az annak az esetleges meghosszabbításáról szóló tárgyalások megkezdését pedig nagyban befolyásolhatja a kialakult helyzet és a visszaesett utasforgalom. A turizmus és a légi közlekedés mellett az Albániába, Észak-Macedóniába és Koszovóba exportáló magyar vállalkozásokat, illetve az ezen országokban lévő magyar beruházásokat és érdekeltségeket (mint például az OTP [albániai bankfiókjait](#)) is biztosítani kell a megfelelő (pénzügyi) segítségnyújtásról. Annak hiányában Budapest külkereskedelmi jelenlétének visszaesésére kell számítani.

1. táblázat
A vizsgált országok 2020. április 7-ei adatai

	Igazoltan koronavírussal fertőzöttek száma	Elhunytak száma	Gyógyultnak nyilvánítottak száma
Albánia	383	22	131
Észak-Macedónia	599	26	30
Koszovó	184	5	30